

راهنمای دسترسی به سایت‌ها و بانک‌های داده و اطلاعات داخل ایران

اگر خارج از ایران زندگی می‌کنید، به احتمال زیاد برای شما هم پیش آمده که هنگام دسترسی به وبسایت‌های داخل ایران به پیغام‌هایی نظیر این برخورد کرده باشید.

شما اجازه ورود به این وبسایت را ندارید!

Error 403 | Access Denied

The request has been blocked from your IP or your location! This is due to some security settings of the website.

Contact www.farhang.gov.ir support!

جلوگیری از دسترسی آزاد مردم ایران به اینترنت یک روی سکه فیلترینگ در جمهوری اسلامی است، مسدود کردن دسترسی روزنامه‌نگاران و پژوهشگران خارج از کشور به سایت‌های داخلی روی دیگر آن است.

فیلترینگ اما پایان دنیا نیست. همیشه راهی برای دور زدن آن وجود دارد؛ همان‌طور مردم داخل برای دور زدن فیلترینگ راه‌های جایگزین پیدا کرده‌اند، ما هم باید برای دسترسی به منابع اطلاعاتی مورد نیاز خود، باید راه‌های جایگزین پیدا کنیم.

در این راهنما، ۶ راه جایگزین را برای دور زدن فیلترینگ معکوس و دسترسی به وبسایت‌ها و بانک‌های اطلاعات داخل ایران معرفی می‌کنیم.

۱- استفاده از پروکسی و وی‌پی‌ان‌ها

استفاده از پروکسی و وی‌پی‌ان یکی از متداول‌ترین روش‌های دور زدن فیلترینگ در داخل و خارج از ایران است. وی‌پی‌ان‌ها ما را به صورت ناشناس به سرورهایی داخل ایران متصل می‌کنند که ما به واسطه آنها می‌توانیم به وبسایت‌های داخلی دسترسی داشته باشیم. اما نکته مهم و کلیدی در اینجا بحث امنیت وی‌پی‌ان‌ها است.

سرورهای داخل ایران متعلق به چه کسانی‌اند؟ آیا وی‌پی‌ان‌ها پوشش امنیتی برای دسترسی و سرقت به اطلاعات روزنامه‌نگاران باشند؟
بله ممکن و محتمل است، اما روش‌هایی برای بالا بردن درجه امنیت وجود دارد.

✓ استفاده از کامپیوترهای اختصاصی

دستگاه‌هایی که فقط برای اتصال به پروکسی و وی‌پی‌ان و ارتباط با ایران و دانلود داده‌ها از آنها استفاده می‌شوند. داده‌های دانلود شده را می‌تواند با استفاده از روش‌های غیرآفلاین به کامپیوتر شخصی یا کاری منتقل کرد.

✓ استفاده از سرورهای ترکیبی

بعضی وی‌پی‌ان‌ها به صورت ترکیبی عمل می‌کنند. ارتباط شما از طریق ارتباطات رمزگذاری شده به یک سرور یا چند سرور اختصاصی در نقاط دنیا متصل و از آنجا به سرورهای داخل ایران وصل می‌شوید.

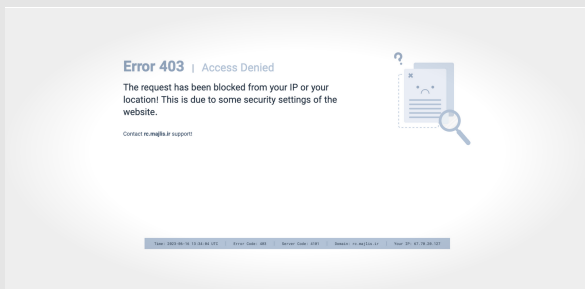
✓ افزایش آگاهی با کمک منابع مطمئن امنیت اینترنت

خوشبختانه گروه‌های فعالی در خارج از ایران در زمینه آزادی و امنیت اینترنت فعالیت می‌کنند. آشنایی و ارتباط با این گروه‌ها برای به‌روز بودن و آشنا شدن با تحولات امنیت اینترنت، به‌خصوص برای کسانی که به دلیل تلاش برای برقراری ارتباط ناگزیر از استفاده از پروکسی‌ها و وی‌پی‌ان‌ها هستند، مساله‌ای ضروری است.

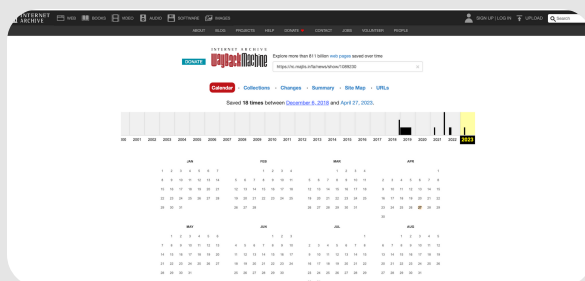

۲- نسخه آرشیو وبسایت‌ها

یکی از روش‌های کارآمد برای دسترسی به گزارش‌های آماری قدیمی استفاده از نسخه‌های آرشیو شده است. بسیاری از گزارش‌های مهم وبسایت‌ها و بانک‌های اطلاعاتی داخل ایران، پیش‌تر به صورت دستی یا اتوماتیک آرشیو شده‌اند. برای این کار کافی است، آدرس URL گزارش‌ها را پیدا و در وبسایت‌های آرشیو وبسایت جست‌وجو کنیم.

به عنوان نمونه دسترسی به گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس از خارج از ایران مسدود شده است. ما به یک گزارش محاسبات خط فقر که در سال ۱۳۹۵ تهیه شده نیاز داریم، اما امکان دسترسی مستقیم به این گزارش نداریم.

آدرس URL این گزارش را در سایت Wayback Machine جست‌وجو می‌کنیم.

کافی است روی یکی از لینک‌های آرشیو شده کلیک کنیم. حالا به نسخه آرشیو شده متن و محتوای گزارش دسترسی

INTERNET ARCHIVE
WayBackMachine

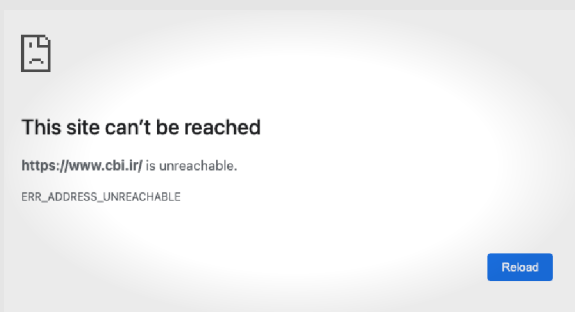
برای دسترسی به سایت آرشیو Wayback Machine کلیک کنید

۳- مراکز داده بین‌المللی

بر اساس تعهدات بین‌المللی، جمهوری اسلامی موظف به ارائه گزارش شاخص‌های مهم آماری به نهادهای بین‌المللی مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی، سازمان ملل متحد، سازمان جهانی غذا و کشاورزی و سایر سازمان‌های مهم بین‌المللی است.

در شرایط خاصی که دسترسی به سایت‌ها و مراکز داخلی مثل مرکز آمار یا بانک مرکزی، به هر دلیل ممکن نیست، می‌توان به واسطه مراکز داده بین‌المللی به آمارها و سری زمانی شاخص‌ها دسترسی پیدا کرد.

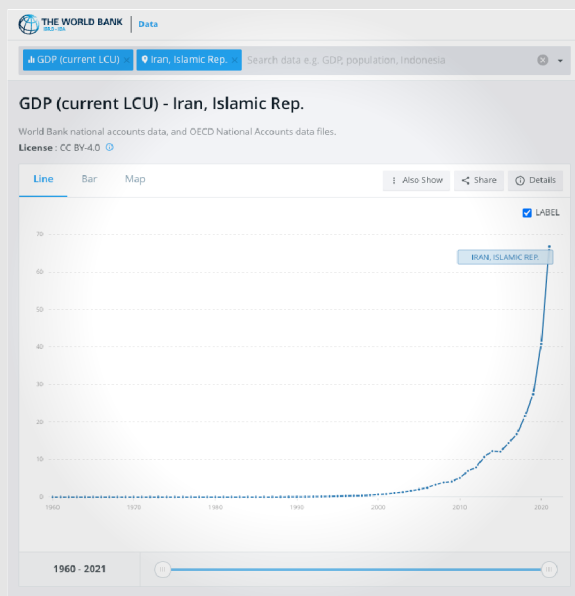

تصویر مقابل نتیجه کلیک کردن روی آدرس سایت بانک مرکزی از خارج از کشور است.

دسترسی خارج از کشور به وبسایت مرکز آمار ایران و بانک مرکزی در جریان اعتراضات ۱۴۰۱ مسدود شد.

سایت بانک مرکزی معتبرترین مرجع دسترسی به اصلی‌ترین شاخص‌های اقتصادی، از جمله تورم و تولید ناخالص داخلی است. مسدود شدن سایت بانک

مرکزی به معنی قطع دسترسی روزنامه‌نگاران و پژوهشگران به شاخص‌های اقتصادی است.

تصویر مقابل برگرفته از نتیجه درخواست دسترسی به شاخص تولید ناخالص داخلی (GDP) به قیمت روز است.

این داده از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی در اختیار بانک جهانی قرار گرفته است.

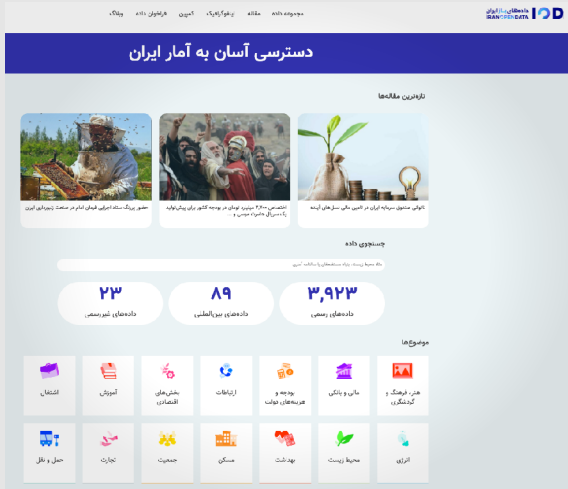
در واقع می‌توان بدون مراجعه به سایت بانک مرکزی، آمار تولید ناخالص داخلی ایران را در ۶۰ سال گذشته به دست آورد.

برای دسترسی به سایت اطلاعات و داده‌های بانک جهانی کلیک کنید

۴- مراکز داده جایگزین

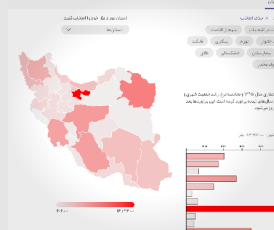
برای دسترسی به داده‌ها می‌توان از مراکز جایگزین داده استفاده کرد. به عنوان مثال برای دسترسی به داده‌های مرکز آمار، به جای مراجعه مستقیم به سایت‌ها، گزارش‌های مربوط را به صورت فایل‌های دانلود شده یا حتی داده‌های باز در مراکز جایگزین پیدا کرد. در سال‌های اخیر مراکز داده جایگزین در خارج از ایران نیز توسعه پیدا کرده‌اند.

به عنوان نمونه پایگاه داده‌های باز ایران حدود ۴ هزار مجموعه آماری را به صورت باز در اختیار روزنامه‌نگاران و پژوهشگران قرار داده است. در اغلب این مجموعه‌ها علاوه بر داده‌های باز قابل خوانش توسط ماشین، اصل گزارش‌ها نیز ضمیمه شده‌اند. که می‌توانند برای کار تحقیقی مورد استفاده قرار بگیرند.

برای دسترسی به سایت پایگاه داده‌های باز ایران کلیک کنید

یا در نمونه دیگر می‌توان به دو مجموعه «داده» و «ایران‌بودجه» اشاره کرد. این دو مجموعه نیز بر اساس دسته‌بندی اسناد بودجه و برخی شاخص‌های برگزیده وضعیت استانی تهیه و تنظیم شده‌اند.

برای دسترسی به سایت ایران‌بودجه کلیک کنید

برای دسترسی به سایت داده کلیک کنید

۵- منابع فرعی

در شرایط عدم دسترسی به منابع اصلی داده استفاده از منابع فرعی، یکی از راه‌های جایگزین برای دسترسی به داده‌ها است.

مهم‌ترین چالش منابع فرعی اطمینان از صحت و اعتبار داده‌های آنها است.

مثلاً داده‌های بکار گرفته شده در مقالات علمی و دانشگاه‌های داخلی و خارجی یکی از بهترین و معتبرترین انواع منابع فرعی به شمار می‌آیند.

یا استفاده از اطلاعات گزارش‌های رسانه‌ای یا آمارهای شفاهی که از سوی مقام‌های مسئول در رسانه‌ها منتشر می‌شوند، یکی از روش‌های دسترسی غیرمستقیم به داده‌ها است، اما باید با احتیاط و در نظر گرفتن احتمال خطای عمدی یا سهوی با این گونه اطلاعات روبه‌رو شد.

راه‌های متنوعی برای اعتبارسنجی از صحت اطلاعات منابع فرعی وجود دارد. مثلاً می‌توان با بکارگیری سه روش زیر تا حدودی از صحت اطلاعات منتشر شده در منابع رسانه‌ای اطمینان نسبی حاصل کرد.

✓ دقت در جزئیات.

هر چه جزئیات ارائه شده در اعداد و ارقام و داده‌های یک گزارش بیشتر باشد، احتمال خطا و دستکاری کمتر است. اشاره دقیق به منابع، توضیح نحوه محاسبه یا استخراج داده، ارائه اعداد و ارقام دقیق در حد یکان و اعشار، نشانه‌های احتمالی وجود یک مرجع مدون است و اعتبار اطلاعات ارائه شده را بالا افزایش می‌دهد.

✓ مقایسه آمارها و داده‌های اعلام شده با شواهد و قرائن.

مثلاً اگر در رسانه‌ها یا حتی در گزارش‌های آماری صحبت از کاهش نرخ تورم است، در حالی که میزان افزایش قیمت کالا و خدمات در بازار به شکل واضح بیشتر از گذشته است، باید احتمال بیشتری برای خطا یا دستکاری آماری قائل بود. به‌خصوص در شرایطی که به هر دلیلی گزارش‌های کامل آماری با تاخیر یا به صورت ناقص منتشر می‌شوند.

✓ تناقض‌ها.

مقایسه آمارها و داده‌های اعلام شده در یک مصاحبه یا گزارش با یک مصاحبه یا گزارش دیگر که در همان زمان یا در فاصله چند روز، چند هفته یا چند ماه بیان می‌شوند. وجود تناقض نشانه‌ای از احتمال وجود خطای عمدی یا سهوی است.

۶- کمک گرفتن در فضای عمومی

یکی از راه‌های حل‌های جایگزین، کمک گرفتن از کاربران شبکه‌های اجتماعی در فضاهای عمومی است. همیشه می‌توان به صورت عمومی در شبکه‌های اجتماعی از دیگران کمک خواست تا اگر به فایل گزارشی یا گزارش‌هایی دسترسی دارند که شما ندارید، آن را برای شما بفرستند یا در فضای عمومی منتشر کنند. قاعده‌تأ این راه حل، روش پایداری برای دسترسی به داده‌های داخل ایران نیست، اما به صورت موردی می‌توان از آن استفاده کرد.